

ZAPISNIK 6. SEJE PREDSEDSTVA ZVEZE KULTURNIH DRUŠTEV SLOVENIJE V MANDATU 2017-22

Seja je bila v sredo, 16. oktobra **2019, ob 15.30**, v sejni sobi na sedežu Zveze, Štefanova 5, Ljubljana.

Prisotni: lista prisotnosti priložena.

Sejo je na osnovi drugega odstavka 18. In na osnovi 21. člena statuta ZKD Slovenije sklical in vodil podpredsednik zveze, trenutno predsedujoči Jože Osterman.

Udeleženci so sprejeli naslednji dnevni red seje:

1. potrditev zapisnika 5. seje in 12. korespondenčne seje in poročilo o delu med obema sejama
2. predstavitev raziskave- analize o stanju mreže kulturnih društev in zvez na področju ljubiteljske kulture
3. začetek kandidacijskega postopka za izvolitev novega predsednice/ka
4. razno

AD1

Udeleženci so soglasno potrdili zapisnika 4. redne in 12. korespondenčne seje. Predsedujoči je poročal tudi o dogajanju med obema sejama in posebej izpostavil preložitev programskega projekta srečanja krovnih slovenskih kulturnih organizacij iz matice in sosednjih držav (projekt sicer ostaja v okviru prihodnjega programa), odstop predsednice Mije Aleš, podpora javnemu pismu nevladnega sektorja (koordinator društvo Asociacija), osredotočanje pozornosti zveze na nastajajoči nacionalni program kulture 2010-28, ter čestital Marijani Kolenko za dobljeno najvišje državno priznanje na področju osnovne šole. Udeleženci so njegovo poročilo soglasno sprejeli.

SKLEP

Predsedstvo ugotavlja, da je v skladu z 18. členom statuta ZKDS predsedovanje in s tem lastnost odgovorne osebe oz. zastopnika po dogovoru med obema podpredsednikoma prešla na podpredsednika Jožeta Ostermana.

AD2

Člani predsedstva so kot osnovo za razpravo dobili raziskavo ANALIZA STANJA, UGOTAVLJANJE POTREB IN OBLIKOVANJE PRIORITET V OKVIRU MREŽENJA, ZAGOVORNIŠTVA IN RAZVOJA PODROČJA LJUBITELJSKE KULTURNE DEJAVNOSTI ZA DVIG KVALITETE IN KULTURE BIVANJA V SLOVENIJI s priložo Analiza podatkov in 'Analiza stanja ljubiteljske kulturne dejavnosti v Sloveniji. Gre za raziskavo, ki jo je na osnovi financiranja Centra za nevladne organizacije (CNVOS) izvedla strokovna skupina, ki jo je vodila sekretarka ZKD Slovenije Maja Papič. Raziskava se je izvajala od junija 2018 do septembra 2019 in je bila oddana naročniku, ki je potrdil njeno ustreznost.

Maja Papič je v uvodu predstavila raziskavo predsedstvu, pri čemer je poudarila nekatere ugotovitve in nakazala smer ukrepov, ki naj bi vodili k izboljšavam:

- raziskava kaže, da je mnenju anketiranih društev stanje v ljubiteljski kulturi razmeroma dobro, saj je večina razmeroma zadovoljna s svojim položajem. Najpogostejše težave so s financiranjem, premajhne možnosti so v sodelovanju z lokalno oblastjo pri oblikovanju kulturne politike, premajhen interes lokalnih oblasti za kulturo, prostorska stiska, nezainteresiranost za tovrstno kulturo predvsem pri mladih, premalo sodelovanja med društvi.
- analiza je potrdila, da praktično celotna dejavnost temelji na prostovoljnem, ljubiteljskem delu, edini plačani kadri so zaposleni pri JSKD in nekaj delavcev, zaposlenih v okviru zvez, honorarno dela večina mentorjev, v največji meri na področju pevskih zborov, od ustanovitve JSKD je kadrovski potencial zvez, pa tudi financ za plačila njihovih programov močno upadel.
- zveze so v veliki meri ostale na nekdanjih vsebinah dela in se praviloma orientirajo na izvedbo skupnih kulturnih projektov društev, deloma tudi na zagotovitev servisne pomoči pri organizaciji prireditev, ter na organizacijo občinskih prireditev. Na zagovorništvo kot osnovno nalogo je prešlo razmeroma malo zvez, pri tej nalogi so uspešnejše območne izpostave JSKD. Zastopniško funkcijo v največji meri tako opravljajo OI JSKD, predsedniki društev, na tretjem mestu so zveze kulturnih društev. Pomoč društva v največji meri iščejo na občini, na drugem mestu so OI JSKD, na tretjem zveze;
- operativna sposobnost zvez je šibka, kar je razumljivo, saj poklicnih delavcev v njih praktično ni (več). Večina zvez je zadovoljna s sodelovanjem z OI JSKD, kar zadeva zastopanje ljubiteljske kulture v dialogu z občinami, pa je to zastopanje enakovredno porazdeljeno med zvezami in OI JSKD, vendar ni povsem jasno, na kakšnem nivoju je tako zastopanje. Društva občine direktno angažirajo predvsem pri pripravah občinskih dogodkov, vendar jih vsaj šestina vabi tudi k snovanju dolgoročnejših strokovnih vsebin.

Papičeva se je v nadaljevanju usmerila k predlaganju nekaterih ukrepov, ki bi izboljšali delo ZKD Slovenije, in okreplila njen učinek:

- »odpreti« je potrebno članstvo v ZKD Slovenije tako, da bi državna zveza v večji meri lahko neposredno dostopala do društev (in obratno), saj sedanja posrednost, ko so društva člani preko zvez kulturnih društev, tega ne omogoča. Predlagala je, da bi s spremembo statuta omogočili neposredno včlanjenost vsem društvom (in kajpak tudi zvezam), ne le tistim »osirotelim« društvom, na območjih, kjer so zveze ugasnile oz. prenehale z delom;

- poudarila je šibko operativno sposobnost ZKD Slovenije (ki jo pokriva sama s polovičnim delovnim časom), ki ne omogoča sprotnega reagiranja na vse številnejše izzive, ki se dogajajo na področju NVO in na terenu po vsej državi, krnijo možnosti ustreznega urednikovanja Primusa. Sama meni, da je nujno, da zveza pridobi generalnega sekretarja, zaposlenega za poln delovni čas, kar pa je nemogoče že v okviru JSKD, kjer zveza ureja svoje potrebe po poklicnem delavcu. Predlagala je, da se Zveza takoj angažira v prijavi na razpis, ki ga bo objavilo Ministrstvo za kulturo za sistematično financiranje vsebinskih mrež v nevladnem sektorju.

Urška Bittner, pomočnica direktorja JSKD, je v svoji razpravi poudarila velik pomen ZKD Slovenije kot zastopnika civilne družbe, ki tvori praktično ves sektor ljubiteljske kulture, ter dala vso podporo krepitvi zveze in njenemu večjemu poudarku zagovorništva in zastopanju interesa kulturnih društev, ki mu sklad že zdaj praviloma namenja veliko pozornost. Opozorila pa je na pravne temelje, ki sistem kulturnih mrež oz. zvez, ki so širše od posameznih subjektov, v ničemer ne razlikuje in jih podreja običajnim (predvsem storilnostnim interesom), zaradi česar je opravljanje teh (neprogramskih) dejavnosti pod posebnim udarom.

V nadaljnji razpravi je Jože Osterman, ki je prispeval tudi pisne teze za izhodišča prenove ZKD Slovenije povedal, da se v celoti strinja z ugotovitvami, ki jih je podala sekretarka, obenem pa poudaril, da je ZKD Slovenije trenutno v zelo slabi koži, saj se nadaljuje ugašanje zvez ali njihovo pasiviziranje (prenehanje Novo mesto, zamrznitev Litija), zaradi česar se zaostrojuje tudi vprašanje legalnega in legitimnega zastopanja ljubiteljske kulture zlasti tam, kjer občine svojih pooblastil izvajanja javnih razpisov za financiranje LK niso prenesle na JSKD, in kajpak še posebej tam, kjer zveze ne delujejo (več). Kot glavno težavo je izpostavil dejstvo, da je operativna sposobnost ZKD Slovenije upadla, saj so sekretarko, ki je formalno delavka JSKD, angažirali za opravljanje nalog, ki zahtevajo polno zaposlenega delavca, tako da naloge za ZKDS opravlja praktično v času, ki že presega polno zaposlitev. Obžaloval je, da so v JSKD to opravili brez konzultacije z zvezo, za kar jih obvezuje tudi podpisan sporazum iz leta 2016. Poudaril je, da je zaradi pomembnosti mreže društev, za katero sta odgovorni obe podpornici, potreben temeljit razgovor vodstev ZKDS in JSKD in menil, da je dobra osnova za to dopolnitev zdaj že zastarelega partnerskega dogovora med obema stranema. Nejevoljen je bil tudi zaradi tega, ker ZKD Slovenije v sistemu ljubiteljske kulture po njegovem mnenju nima statusa, ki ji ga sicer brez težav priznava parlament (ki vabi ZKD kot zastopnika lj. kulture na vse razprave o dokumentih, ki zadevajo njeno področje), deloma zakon o JSKD (imenovanje v NO JSKD izvaja oz. usklajuje ZKD Slovenije), v finančni podpori pa se to ne pozna.

Urška Bittner in Tomaž Simetinger, zastopnik ljubiteljske kulture (in predsednik) v trajni dialoški skupini za dialog z NVO na Ministrstvu za kulturo sta pojasnila nekaj temeljnih načel, ki jih uveljavljata tako zakonodaja kot tudi trenutna sprejeta kulturna politika. Načela krovnih organizacij praktično ni, zaradi »praktičnih« težav večine v NVO sektorju delujočih subjektov je izginilo tudi merilo reprezentativnosti, ki je nekdanj vsaj vsebinsko določalo pravico do zastopanja posameznih interesov. Predlagala sta, da v primeru, da je še čas, ZKDS takoj kandidira na razpisu Ministrstva za kulturo za podporo vsebinskim mrežam, vendar sta obenem opozorila, da utegne biti med pogoji za prijavo tudi kriterij, da subjekt dosega vsaj 25.000 evrov letnega proračuna, menda tudi vsaj 1 polna zaposlitev. Ker je ZKD te potrebe zagotavljala v dogovarjanju z JSKD, bi jo to lahko že vnaprej izločilo iz razpisa.

V razpravi, ki je sledila, so sodelovali praktično vsi udeleženci, mnenja pa so si bila precej različna.:

- praktično vsi so se strinjali, da je operativna (izvedbena) sposobnost ZKDS tisti element, ki ga je potrebno čimprej urediti, saj se bo sicer novi predsednik/ca že v začetku znašel pred nemogočo nalogo voditi zvezo;
- potrebno je dopolniti strateške usmeritve ZKDS, ki so sicer bile sprejete za obdobje do leta 2022, vendar v premajhni meri upoštevajo naloge zagovorništva in zastopanja;
- velike razlike so v odnosu do članstva oz. do predloga, ki ga je podala Papičeva v zvezi z neposrednim članstvom društev. Večina udeležencev se je strinjala, da s tako potezo ne bi smeli zmanjševati motivacije kulturnih društev, da aktivno sodelujejo v lokalnih zvezah kulturnih organizacij, in so se bolj nagibali k temu, da tako članstvo vzpostavljamo predvsem za tista društva, ki nimajo za seboj več delujočih zvez. To sicer omogoča že sedanji statut.

SKLEPI:

- 1. Predsedstvo z zadovoljstvom in priznanjem za dobro opravljeno delo sprejema raziskavo, ki je najpomembnejši strokovni dokument, ki je bil narejen v zdaj že skorajda četrstoletnem obstoju ZKD Slovenije;**
- 2. Predsedstvo se strinja, da je treba čimprej začeti urejati vprašanje operativne sposobnosti Zveze (beri: rešiti vprašanje človeka, ki opravlja naloge za potrebe Zveze), pri čemer zaradi povečanega obsega del v zadnjih letih (in izdajanja revije Primus) računa z zaposlitvijo za poln delovni čas ali pridobitev ustreznih sredstev za to delo**
- 3. Delovna skupina oz. kolegij predsednice v dosedanjem sestavu je zadolžen za pripravo dopolnjenega strateškega načrta, s katerim bomo kandidirali na razpis MK za podporo**

vsebinskih mrež. Takoj je treba poizvedeti o merilih razpisa in ustrezno reagirati, da bi omogočili svojo udeležbo v razpisu.

4. Razprava o prenovi ZKDS v smeri spremembe včlanjevanja in vključevanja društev iz območij, kjer so zveze kulturnih društev ugasnile, naj se nadaljuje in naj bodo vanjo vključeni kar najširši krogi zainteresiranih. Enako velja za vse druge v razpravi nakazane probleme: digitalizacijo, združitev revij za ljubiteljsko kulturo na posebni platformi, zastopanje kulturnih društev.
5. Razprava o nacionalnem kulturnem programu, ki jo je MK pripravljalo tudi na osnovi delavnic (dveh se je udeležila Mija Aleš, ene Maja Papič) naj bi se začela po 4. novembru. Predsedstvo pooblašča delovno skupino in predsedujočega, da javno razpravo spremljajo, oblikujejo naša mnenja in odzive in po potrebi organizirajo našo notranjo razpravo o tem na primeren način- preko spleta, po potrebi tudi s širšimi sestanki in posveti.

AD3

Predsedstvo je imelo na voljo gradivo, v katerem so bili opisani opravitvi, ki jih je potrebno narediti za izpeljavo izredne volilne konference, ter roke, ki naj bi za to veljali.

SKLEPI:

1. **Predsedstvo za izvedbo s statutom predvidenih volilnih opravitv za nadomestne volitve predsednice/ka imenuje kandidacijsko komisijo v sestavi Jože Osterman, Maja Papič, Tomaž Simetinger.**
2. **Predsedstvo je določilo dnevni red izredne konference s tem, da poleg nadomestnih volitev na izredni konferenci izpelje tudi razpravo (morda tudi sprejem) o dopoljnjeni strategiji oz. nadaljuje razpravo o prenovi ZKD Slovenije. Podrobnosti pripravi delovna skupina.**
3. **Predsedstvo glede na določila statuta predlaga, da se konferenca izvede čimprej, prvi možni datum izvedbe pa je 3.12.2019**

AD 4

Pod to točko razprav oz. pobud ni bilo.

Zapisal:

Jože Osterman

Ljubljana, 16.10.2019